

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus V. De indissolubilitate professionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

sineat creatio monachorum: eo defuncto nequibit novus monachus à conventu creari: aliàs poterit, si eorum creatio spectat insimul ad utrumq.

2761 Not. 2. potestatem admittendi ad professionem, quam de jure communi diximus esse penes Prælaturum immediatum, & Capitulum, esse etiam penes Superiorem eorum immediatum, nempe Generalem Ordinis, vel Provinciale; inferioribus enim communicatur ab his non privative ad se, sed cumulative sic, ut & ipsi possint, etiam in vitiis inferioribus; hæc de jure communi; nam attendendo statuta particularium Religionum, potestas admittendi ad professionem & vota Religiosa est penes solum Generalem, & in Provincialibus, secundum quod eis communicatur.

2762 Not. 3. creationem Monialium de jure communi spectare ad Abbatissam, & Moniales, intelligendo id non tantum, quando Novitiæ admittuntur ad professionem, sed etiam quando ad probationis habitum recipiuntur, sicut docent Fr. Ludov. Miranda in man. Prælat. tom. 1. q. 15. a. 1. & 2. Sanchez in Præcepta Decalogi, lib. 4. c. 16. n. 52. sicut creatio Monachorum de jure communi spectat ad Abbatem, & Conventum, ut tradit Navarr. *conf.* 9. n. 12. sub tit. de constit. in 1. edit. aliàs *conf.* 17. n. 2. de voto, in 2. edit. Fr. Barthol. de Vecchis in praxi observanda in admittendis ad Religiosum statum novitiis, *D. 6. d. 2. n. 2.*

2763 Not. 4. ad professionem posse quem admitti in Religione, vel Monasterio per Episcopum, cui hoc subjectum est, modo id faciat eum consensu majoris partis de Capitulo; quia verè est illius Superior non minus, quam Abbas, vel Provincialis, pro qua sententia refertur Abbas in c. *Porrectum*. 13. h. 1. num. 12. Sanchez *cit.* 6. 4. n. 74.

2764 Not. 5. actum admittendi ad professionem non esse actum Ordinis vel jurisdictionis spiritualis pertinentis ad Ecclesiæ claves; sed solum cujusdam Superioritatis, quam Abbatissæ habent in Moniales, vel aliqui Superiores, carentes spirituali jurisdictione fori externi; sic Azor p. 1. l. 12. c. 6. Sanchez *cit.* n. 76.

Not. 6. professionem irritam ex defectu solius jurisdictionis in recipiente,

seu admittente, posse sanari per ratihabitionem habentis legitimam potestatem, si acceptata sit nomine habentis potestatem admittendi; tunc enim est locus regulæ 10. & 9. de regul. juris in 6. quod rathabitio retrotrahatur.

Not. 7. quod diximus n. 2763. de Episcopo, debere intelligi, ne regulariter possit cogere Abbatem & Conventum, ut is, quem ipse vult, recipiatur ad professionem; cum ea potestas regulariter spectet ad Superiores regulares, & Conventus de jure communi, quibus disciplina regularis (quæ plurimum pendet à receptione personarum) commissa est; quamvis, si debitum numerum personarum non alant, cum possunt, eos ad hoc compellere possit; sic Francus in c. *fin.* h. t. in 6. n. 3.

Not. 8. quæ diximus de potestate admittendi ad professionem spectato jure communi, procedere etiam de admissione ad Religionis probationem, seu Novitium; cum hæc admissio ex fine suo principali ordinetur ad alteram, quæ est ad professionem; de quo plura Suarez tom. 3. de Relig. l. 5. c. 10.

ARTICULUS V.

De indissolubilitate professionis.

Communis tenet professionem religiosam (loquitur de professio solenniter) nec ex parte professi sola ipsius voluntate; nec ex parte Religionis, solo hujus consensu; nec ex parte utriusque etiam consensu mutuo dissolvi posse quoad vinculum; ita Suarez tom. 3. de Relig. l. 6. c. 14. & constat ex usu, & praxi Ecclesiæ, adeo quidem, ut nec ejecti, quantumvis in perpetuum, à votis absolvantur, sed maneat obligati sua Religioni, cogique possint ad eam redire volente Religione; his positis?

Quæstio est. 1. an vinculum religiosæ professionis dissolvi possit per summum Pontificem? 2. an per promotionem ad Episcopatum? 3. an præscriptione? 4. an invalidè professus, non valens tamen in foro externo probare nullitatem, teneatur eam ratificare? 5. an, & qualiter competat jus contra nullitatem professionis reclamandi? 6. ad 1. posse; certum enim est, Pontificem posse dispensare in votis simplicibus,

cibus, ut alibi dictum est; ergo etiam in solemnitate votorum; cum hæc introductæ sit solo jure Ecclesiastico, ut constat ex c. *Unit.* de Voto in 6. & constit. Gregorii XIII. in Bulla *Ascendente Domino*; de quo ex professo egimus lib. 4. decret. ubi etiam respondimus ad objecta Thomistarum contrarium tenentium.

2768 Ad 2. negativè respondet Pirhing h. t. n. 145. pro scilicet D. Thomam 2. 2. q. 185. a. 8. Lessium lib. 2. c. 4. 113. Sanchez lib. 6. moral. c. 6. n. 2. ubi ait, quòd Religiosus, ad Episcopatum promotus maneat verus religiosus, ut fiant omnes, idque demonstrat obligatio gestandi habitum, qua rectè astringitur; hunc enim teneretur gestare debito legali religiosus creatus Episcopus, nec potest super illum vestitus Episcopalibus indui, quia hæc obligatio non ex regulæ præscripto, sed jure canonico, & consuetudine communiter recepta oritur. Nec hoc ejus officio obstat, & est veluti quoddam signum obligationis ad vota regularia, quibus astrictus est; constat ex c. *penult.* & *fin.* de vit. & honest. Cleric. ubi cum de vestibus Episcopalibus sermo fiat, quasque induere debet Episcopus, sic dicitur: *nisi monachi fuerint, quos oportet ferre habitum monachalem*; atque ita docet D. Thom. 2. 2. q. 185. a. 8. in corpor. quamvis jam in Rituali Romano per Clementem VIII. reformato, concessum sit Episcopis *regularibus*, ut, retento colore habitus suæ religionis, possint se conformare cum Episcopis secularibus in forma, seu figura illius; & ita servatur modò in praxi: ita Sanchez cit. n. 22.

2769 Unde quando in c. *unico.* 18. q. 1. dicitur: *Monachus, quem canonica electio à jugo regula monastica professionis absolvit*; solum sequitur, cum absolvi ab obedientia Prælatorum regularium; idque solum per accidens; sicut, si quis fiat Generalis talis Ordinis, nulli Superiori Religionis obedire tenetur, sed soli Pontifici; non ob id liberatur obedientiæ voto, cum id per accidens sit, eo quòd Superiorem alium non habeat: obedientia enim respicit Superiorem, dum superior est, & cessat, eo cessante: ergo idem dicendum est de Episcopo: per accidens enim Superioribus religio-

Tom. III.

nis parere non tenetur, eo quòd sui Superiores amplius non sint, sed assumpto eo statu, eximatur ab eorum subjectione solique Pontifici summo subdatur; hinc religiosus creatus Episcopus manet obligatus obedire Pontifici peculiari voto obedientiæ, ultra generalem ab omnibus fidelibus obedientiam ipsi debitam, & ultra peculiarem debitam ratione juramenti obediendi ipsi, quod omnes Episcopi præstant; ita Suarez tom. 2. de Relig. l. 6. c. 7. à n. 10.

Major difficultas est de voto paupertatis; nam Religiosum promotum ad Episcopatum solvi à voto paupertatis, ac effici verum dominum reddituum Ecclesiasticorum instar Episcopi secularis, tradunt complures apud Sanchez cit. l. 6. c. 6. n. 7. inter quos refertur Sotus, Palacios, Angles, Vasquez 1. 2. q. 96. a. 4. D. 165. c. 8. n. 91. & 104. & hoc 1. ex c. *unico.* 18. q. 1. ubi de religioso Episcopo sic dicitur: *velut legitimus hæres paternam sibi hereditatem postea jure vendicandi potestatem habet*; si ergo sibi acquirit, vendicatque, verum dominium habet. *Vendicare* enim, & *sibi acquirere*, solis veris dominis competit; L. *in rem.* ff. de rei vendicat. 2. quia eodem prorsus modo adjudicatur sua portio Episcopo seculari, ac Regulari, cum libera potestate transferendi in alium dominii administrationem; ergo nihil deest, quo minus dominium habeat; tandem quia aliàs deberent ii Episcopi supervacaneè consumpta restituere, atque ab ipsis sic accipientes eadem obligatione astringerentur. Hanc sententiam securus sum in tract. Theol. de jure, & just. q. 8. de dominio Regularium cum Wadingo de contract. D. 2. d. 3. §. 2. n. 7. Poncio de matrim. l. 7. c. 13. Nam Monachus, factus Episcopus, jure vendicabat sibi paternam hereditatem, c. *statutum* 18. q. 1. ergo factus est capax dominii; aliàs enim non sibi, sed monasterio illam vendicaret. S. Thomas non obstat; quia putavit, non posse quem solvi voto, eo quòd vota essent quoad solemnitatem juris divini; sed contrarium constabit ex num. sequenti. Deinde stante voto fieri poterat capax dominii; nam hoc consistere potest etiam cum voto solemnem ex num. seq. nec ob-

LIII stat

stat glossa explicans illud *sibi*, ut idem sit, ac, quod vendicet Ecclesiæ suæ; tanquam sponsæ; nam sic Monachus, propriè & usu juris, acquireret *sibi*, quæ acquirit monasterio, quod tamen est falsum; cum hæc in jure habeantur ut distincta; sic Wadingus *cit. d. 3. §. 2. n. 9.* Nec denique obstat, quod in morte suam substantiam teneantur relinquere Ecclesiæ suæ; nam etiam Clericis secularibus negatur factio testamenti de bonis acquisitis intuitu Ecclesiæ, & tamen in vita sunt eorum domini, secundum communem aliorum sententiam.

2771 Not. præterea. 1. Monachos, & Moniales olim etiam post religiosam professionem, non fuisse statim exutas omnium rerum suarum dominio, sed earum tantum, quæ actu detulerunt secum ad monasterium, retento jure succedendi, proprio nomine, in paternam hereditatem, L. *Deo nobis*, C. de Episcopis. L. *Nunc autem*, C. de Episcopo & Clericis. Not. 2. quando S. Thomas. 2. 2. q. 88. a. 11. docuit, Papam non posse dispensare in votis religiosis, id factum, quia scripsit pluribus annis ante constitutionem Bonifacii VIII. qui c. *unico*, de voto, & voti redemptione declaravit, voti solemnitatem ex sola constitutione Ecclesiæ inventam esse; aliàs S. Doctor non dixisset oppositum; utpote observantissimus Sedis Apostolicæ. Deinde dici potest, S. Thomam aliud non velle, quam quod Pontifex non possit facere, ut quis votis solutus maneat religiosus; contrarium tamen tenet Sanchez *cit. n. 8. & seqq.*

2772 Ad 3. r. negativè, ex c. *sicut nobis*. 12. h. t. ubi Clericus Religionem Canonicorum Regularium expressè, vel tacitè professus etiam post longum tempus dicitur cogendus per Ecclesiasticam censuram ad vitam canonicæ observationis, licet habitum nunquam suscepit, nec ad Monasterium se transtulerit, & nunquam bonis suis tanquam propriis uti destiterit etiam scientibus Episcopo, & Canonicis Ecclesiæ Nazarenis; quia nulla diuturnitas temporis excusat à malefactis, sed magis auget culpam propter perseverantiam in malo.

2773 Ad 4. r. quod non, sive cum, sive

sine culpa factum sit, quod professio nulliter emissa sit; sic Lessius *lib. 2. c. 41. num. 65.* & alii. Nam in tali casu nullitas professionis relinquit eum in statu, quo fuit ante professionem; quod enim non est, ac nulliter est, nihil operatur; sed ante non tenebatur illam emittere; ergo neque nunc emissam nulliter ratificare.

Ad 5. r. ex Trid. Sess. 25. de Regular. c. 19. sic loquente: Quicumque regularis prætendat se per vim, & metum ingressum esse religionem, aut etiam dicat, ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile, velitque habitum dimittere quacumque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum, non audiatur, nisi intra quinquennium tantum, à die professionis; & tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. Quod si antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandam quamcumque causam admittatur, sed ad monasterium redire cogatur, & tanquam apostata puniatur, interim verò nullo privilegio suæ religionis juvetur.

Circa hoc decretum Not. 1. professum, qui contra professionem agit ad nullitatem ejus, quod vi vel metu coactus, aut ante legitimam ætatem, vel alia simili; de causa illam nulliter emiserit, debere suam actionem deducere coram Superiore suo, & Ordinario, & hoc intra quinquennium à die professionis, vel expressè, vel tacitè emisse; ubi advertit ly *coram Superiore suo, & Ordinario*, requiri conjunctim sic, ut neuter seorsim ab altero sufficiat; sic Tamburin. de jure Abbat. *rom. 3. D. 6. q. 26. à n. 3.* Aloyf. Riccius in praxi *resolut. 20.* quos citat, & sequitur Barbosa in dict. c. 19. Trid. à n. 22. dicens, in hoc decreto per Superiorem intelligi Superiorem Monasterii, non Religionis; quinquennium autem computari à die professionis emissæ expressè; emissæ autem tacitè à die, quo cepit exercere actus Professorum proprios, vel ubi completum est triduum post pubertatem, juxta dicta superius à n. 2747.

Not. 2. facultatem reclamandi contra professionem concedi in hoc decreto *cuiuslibet regulari*, consequenter etiam

etiam Monialibus; imò & his, qui evadunt verè Religiosi per vota simplicia, ut contingit in Scholasticis Soc. JESU per vota biennii, ut colligitur ex illis verbis Tridentini *quicumq; Regularis*; quæ verba in hac dispositione favent Religioni, ne professos nulliter, & ex justa causa invitos ad perseverantiam, cum molestia totius Communitatis tolerare cogatur.

2777 Not. 3. esto aliqui dicant, *quinquennium* esse computandum à die factæ professionis, ut notavimus num. 2775. & tradit Sanchez l. 7. D. 37. de matrimo. à num. 19. prout refertur à Pirhing h. t. volens hoc tempus esse continuum, & currere etiam ignorantibus, vel impeditis; contrarium tamen à Suarez tom. 3. l. 7. c. 4. & aliis, dicentibus, hoc tempus esse utile, ac computandum à die cognitæ nullitatis, vel impedimenti cessantis; nam esse Concilium dicat *intra quinquennium à die professionis*, intelligitur tamen *per se loquendo*; quia contra reclamantem tardius stat præsumptio pro professione intra tale tempus ab ipso ratificata; & ideo, nisi contra istam præsumptionem doceat contrarium, & per hoc illam elidat, dicitur nullatenus ad allegandam quamcumq; causam admittendus ad reclamandum, & actionem suam coram Superiore suo, & Ordinario loci, in quo est Monasterium, deducendam; at, ubi adest ignorantia nullitatis, vel impedimentum obstanti reclamacioni intra illud quinquennium, non est locus præsumendi ratificationem interim factam; ergo.

2778 Et ideo non reclamantem intra quinquennium, vel quia fuit impeditus, vel quia ignoravit justâ ignorantia suam professionem esse irritam, vel ob defectum ætatis, posse reclamare etiam post quinquennium, & uti remedio extraordinario beneficii restitutionis in integrum, ut audiatur, resolvunt Navarr. commento 4. de Regularib. n. 71. vers. *tertio*; Fr. Emman. quæst. reg. tom. 3. q. 17. a. 16. & a. 17. vers. *ex quibus*, Azor l. 12. c. 4. Lefs. lib. 2. c. 41. d. 7. n. 66. Diana moral. resol. part. 3. tract. 2. resol. 52. Lezana in summ. quæst. Reg. cap. 2. num. 7. ubi ait, Concilium in Tom. III.

præsenti esse intelligendum, nisi aliter professi allegaverint, legitimas causas, ob quas non potuerint intra prædictum tempus reclamare. 2779

Advertit autem Barbofa in dict. cap. 19. Trident. num. 9. hodie, ut quis possit audiri post quinquennium, adiri Romæ sacram Congregationem Concilii Tridentini, seu alteram Regularium negotiis præpositam, quæ prius cognitis, saltem summarie, nullitatis deducendis, & justo impedimento non reclamandi intra quinquennium, restitutionem illius concedere solet; & ita, inquit, non semel fieri vidi; id, quod etiam insinuat Portel in dubiis Regular. V. Professio. n. 45. Hieron. Rodericus in Compend. qq. regul. resolut. 101. à num. 71.

ARTICULUS VI.

An, & qualiter liceat de una Religione transire ad aliam?

IN c. Joannes 5. h. t. ita loquitur Gregorius Pontifex Anthemio Subdiacono scribens: experientie tuæ præfenti jussione mandamus, ut *nec monacho ulterius de monasterio in monasterium liceat migrare, nec eorum aliquem peculiare quicquam habere permittas*. Sed si quilibet hoc præsumserit, in monasterio, in quo ab initio conversatus est, & sub Abbatis sui regula, de qua fugerat, cum competenti coercitione reddatur; ne si tantam iniquitatem fluxam, inemendatamque dimittimus, pereuntium animæ à Præpositorum anima requirantur, ex hoc textu aliqui deducunt cum Barbofa lib. 1. juris Eccles. cap. 42. num. 42. Sanchez l. 6. Summæ, cap. 7. de monacho se transferente ad aliam Religionem; quod ei inconsulto Prælato facere non liceat: sed Gonzalez in dict. c. Joannes num. 2. notat, Gregorium in præfenti non prohibere hujusmodi transitum, sed potius monasterium proprium deserere, & ad alium ipsius Ordinis migrare sub diverso Prælato; quod prioribus Ecclesiæ seculis valde illicitum judicabatur, quia monachus sub eo Abbate, & in ipso monasterio, ubi stabilitatem promiserat, perpetuò manere debebat, nisi cum literis commendatitiis proprii Abbatis ad